

ARVAMUSKÜSITLUSE RAPORT:

Eesti elanike teadmised ja hoiakud maailmahariduse kohta

Arengukoostöö Ümarlaud korraldas 2020. aasta suvel Eesti elanike hulgas arvamus- küsitluse maailmaharidust puudutavate hoiakute ja teadmiste kohta, lähtudes 2019. aastal Global Education Network Europe poolt läbiviidud maailmahariduse valdkonna analüüsi [raporti](#), mille soovitudele tuginedes käivitas riik positiivsed valdkondlikud arengud (nt riikliku maailmahariduse platvormi loomine).

Küsitlusele olid COVID-19 pandeemia tõttu eelnenud ka mitmed negatiivsed valdkondlikud arengud (eriolukorra tõttu peatati ajutiselt riiklikud temaatilised avatud taotlusvoorud ning vähen-dati maailmahariduse ja kohalike teavitustege- vuste rahastust), mistõttu oli ülevaate saamine Eesti elanike hoiakutest ja teadmistest erakordselt aktuaalne.

Arvamusküsitluses uurisime, kuidas hindavad Eesti elanikud oma teadmisi maailmaharidusest ja selle komponentidest ning kas ja millisel määral soovitakse näha maailmahariduse seotust riiklike õppekavadega. Päevakajalistele teemadele toetudes uurisime, kumb vajaks vastanute meelest Eestis rohkem avalikku ja poliitilist tähelepanu, kas keskkond või migratsioon, ning kui oluliseks peetakse võrdsust toetavate tegevuste rahasta- mist Eestis. Koroonakriisile järgneva üleilmse majanduslanguse tõttu uurisime, kas Eesti ja Euroopa Liit peaksid endiselt suurendama inves- teeringuid kliima soojenemise pidurdamise ja keskkonnakaitsesse.

Küsitlus korraldati koostöös uuringufirmaga Norstat ajavahemikus 21.–28. juuli 2020. **Küsitlu- sele vastas 1111 18-aastast ja vanemat Eesti vabariigi elanikku**. Parima esinduslikkuse saavu- tamiseks tehti küsitlus kombineeritud meetodil: telefoni teel andis vastuse 845 inimest ja veebi- küsitluses osales 266 inimest. Norstat tegi telefoni- küsitluse juhuslikkuse alusel genereeritud telefoni- numbrite abil, tagades võimalikult laia potentsiaal- sete vastajate ringi. Veebiküsitlus tehti ettevõtte enda veebipaneelis, kuhu kutsuti vastajad juhus- likkuse alusel teiste uuringute käigus, tagades selliselt erinevate sotsiaaldemograafiliste gruppide esindatuse veebiuuringu valimis.

Valminud raport ja uuringutulemused on mõeldud praktilise vahendina maailmahariduse valdkonna edasiseks arendamiseks. Uuringut rahastati välisministeeriumi arengu- ja humanitaarabi vahenditest.

UURINGUS OSALES

1111

INIMEST

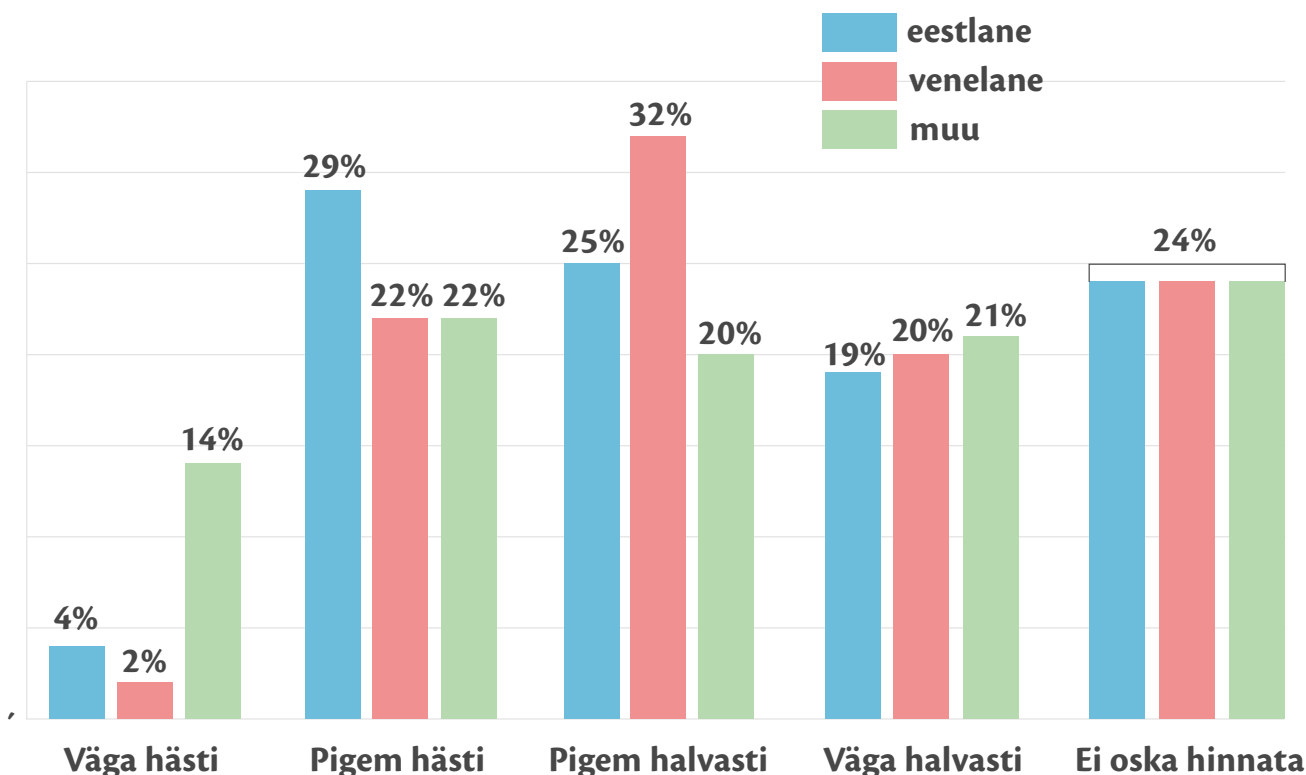
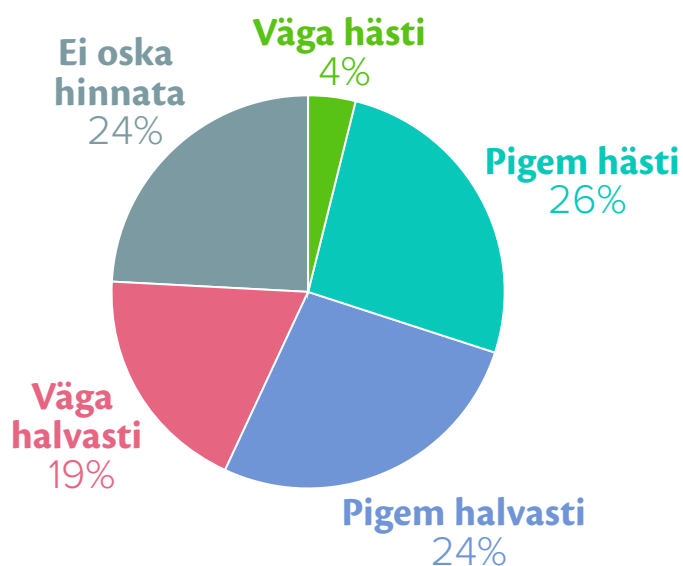
TEADLIKKUS MAAILMAHARIDUSEST JA SELLE TEEMADEST

Küsisime Eesti elanikelt, kuivõrd hästi tajuvad nad end teadvat, mida tähendab maailmaharidus ja milliseid teemasid see hõlmab. Üldiselt hindasid vastajad oma teadmisi pigem tagasihoidlikuks. Ainult 4% vastanutest tundis end selles küsimuses kindlalt, vastates „väga hästi”. Pigem hästi arvas end valdkonnast ja teemadest teadvat 26% vastanutest. Pigem halvaks või väga halvaks hindas oma teadmisi 46% vastanutest, kusjuures naiste puhul oli vastav näitaja suisa 59%. Läbivalt hindasid meessoost vastajaid oma teadmisi kõrgemalt, märkides sagedamini vastusevariandina „pigem hästi”.

Vanusegrupiti hindasid oma teadmisi kõrgeimaks vastajad vanuses 75+ (41% „hästi” või „pigem hästi”) ning madalaimaks vastajad vanuses 35–49 (53% „pigem halvasti” või „väga halvasti”).

Tulemused erinesid ka rahvuste kaupa: oma teadmisi hindasid tagasihoidlikumalt vene kogukonna esindajad (52% „pigem halvasti” või „väga halvasti”).

Seisukohta ei osanud võtta 24% vastanutest.

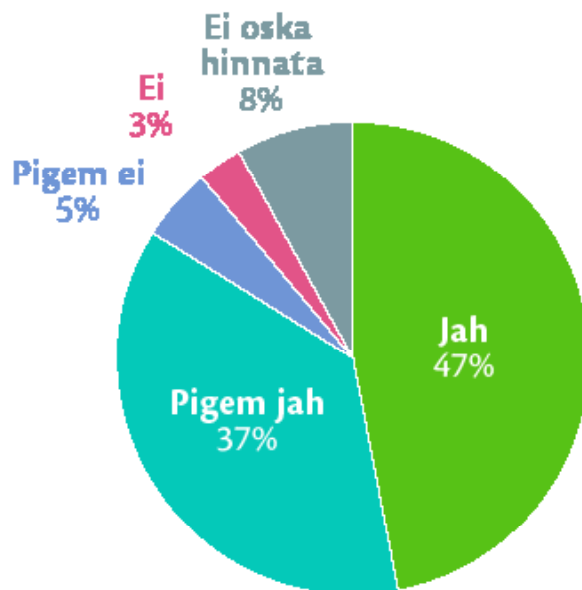

MAAILMAHARIDUSE SEOTUS RIIKLIKE ÕPPEKAVADEGA

Maailmaharidus on tänapäeval integreeritud Eesti riiklikesse õppekavadesse. Uurisime elanikelt, kas nende meelest peaks maailmaharidus ka tulevikus olema osa riiklikust õppekavast.

Selles küsimuses olid vastajad meelestatud positiivselt: „jah” vastas 47% ning „pigem jah” 37% küsitletutest. „Pigem ei” või „ei” valis 7%. Seisukohta ei osanud võtta üksnes 8% vastanutest.

Meestest mõnevõrra positiivsemalt olid küsimuses meelestatud naised (87% „jah” või „pigem jah”). Vanuseliselt olid kõrgemad tulemused vanusegruppides 15–24 (vastavalt 89%) ja 25–34 (86%). Rahvuste kaupa olid eestlased (85%) veidi positiivsemalt meelestatud kui vene rahvuse esindajad (81%).

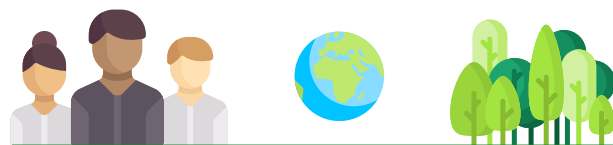

VALDKONNA EELISTUSED: KESKKOND VÕI MIGRATSIOON?

Maailmahariduse olulisteks teemadeks on muu hulgas keskkond ja ränne.

Küsisime Eesti elanikelt, kumb vajab nende meelest Eestis rohkem avalikku ja poliitilist tähelepanu — kas keskkond või migratsioon.

45% vastanuist leidis, et mõlemad valdkonnad vajavad võrdselt avalikku ja poliitilist tähelepanu. 29% leidis, et keskkond vajab rohkem tähelepanu ja 11% valis prioriteetse valdkonnana migratsiooni. 1% vastanuist leidis, et kumbki valdkond pole oluline ja 3% ei osanud seisukohta võtta.

39%

Keskkond on tähtsam

11%

Migratsioon on tähtsam

45%

Mõlemad teemad on võrdselt olulised

1%

Kumbki teemadest pole oluline

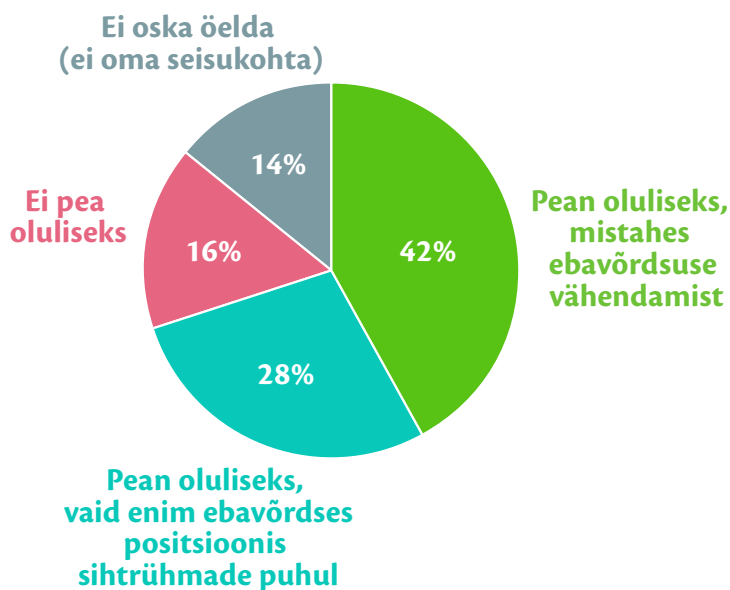
3%

Ei oska öelda (ei oma seisukohta)

TOETUS VÕRDSUST TOETAVATE TEGEVUSTE RAHASTAMISELE

Maailmahariduse üks eesmärke on tagada võrdsed võimalused kõigile inimestele. **Uurisime, kui oluliseks peavad Eesti elanikud võrdsust toetavate tegevuste rahastamist Eestis.**

42% vastajatest pidas oluliseks mis tahes ebavõrdsuse vähendamist toetavate tegevuste rahastamist. 28% pidas tegevuste rahastamist oluliseks üksnes enim ebavõrdses positsioonis sihtrühmade puhul ja 16% ei pidanud võrdsust toetavate tegevuste rahastamist oluliseks. 14% ei osanud seisukohta võtta.

TOETUS INVESTEERINGUTELE KLIIMA- JA KESKKONNAVALDKONNAS

Pärast koroonakriisi oleme sisenemas üleilmsele majanduslangusesse. Küsisime Eesti elanikelt, kas selle taustal peaksid Eesti ja Euroopa Liit suurendama investeeringuid kliima soojenemise pidurdamiseks ja keskkonnakaitsesse.

39% vastanutest leidis, et mõlemad pooled peaksid investeeringuid suurendama ja 7% arvas, et ainult Euroopa Liit peaks investeeringuid suurendama; 2% leidis, et ainult Eesti peaks seda tegema.

29% leidis aga, et investeeringuid peaks tegema juba varem planeeritud mahus. 11% vastajatest pooldas investeeringute vähendamist ja seisukohta selles küsimuses polnud 13% küsitletutest.

- 39% **Jah, mõlemad osapooled peaksid investeeringuid suurendama**
- 7% **Ainult Euroopa Liit peaks investeeringuid suurendama**
- 2% **Ainult Eesti peaks investeeringuid suurendama**
- 29% **Investeeringuid peaks teostama eelnevalt planeeritud mahus**
- 11% **Investeeringuid peaks vähendama**
- 13% **Ei oska öelda (ei oma seisukohta)**

KOKKUVÕTE

Küsitluse tulemusena hindavad Eesti elanikud oma teadmisi maailmaharidusest ja selle komponentidest pigem tagasihoidlikuks — täielikult või osaliselt enesekindlalt tunneb end sell-es valdkonnas kokku 30% vastanutest. Küll aga on hoiakud maailmahariduse suhtes positiivsed. Olulisel määral (84% vastanutest) soovitakse aga näha maailmahariduse edasist seotust riiklike õppekavadega. Seega, vastajate teadlikkuse tasemest olenemata väärtustatakse maailmaharidust pigem kõrgelt ja selle olemasolu riiklikes õppekava-des peetakse oluliseks.

Võrdsust toetavate tegevuste rahastamisse suhtuvad Eesti elanikud pigem positiivselt. Mis tahes võrdsust toetavate või enim ebavõrdses positsioonis olevate sihtrühmi toetavate tegevuste rahastamist peavad Eesti elanikud oluliseks (vastanutest kokku 80%) ja üksnes 16% ei pea võrdsust toetavate tegevuste rahastamist oluliseks.

Küsimusele, kumb vajab Eestis rohkem avalikku ja poliitilist tähelepanu, kas keskkond või migratsioon, vastati mõnevõrra ambivalentsetl. 45% vastanuist leidis, et mõlemad valdkonnad vajavad võrdselt avalikku ja poliitilist tähelepanu; 29% aga arvas, et keskkond vajab rohkem tähelepanu kui migratsioon (11%). Seega väärtustab Eesti elanik oma elukeskkonda küll väga kõrgelt, ent inim-ränne on teema, mis vajab vastajate seisukohast samuti suurt avalikku ja poliitilist tähelepanu.

Eesti ja Euroopa Liidu investeringutesse keskkonnakaitse ja kliima soojenemise pidurdamiseks suhtutakse samuti mõnevõrra erinevalt. 48% leiab, et investeringuid peaks suurendama kas üks või mõlemad pooled, 29% vastanutest pooldab investeringute jätkamist samal tasemel ning 11% on investeringute vähendamise poolt. Seega on Eesti elanikud suuremalt jaolt kliimainvesteringute poolt ja arvamused lahknevad üksnes investeringute suuruse/suurenemise puhul.

ARENGUKOOSTÖÖ ÜMARLAUA SOOVITUSED

Uuringutulemuste põhjal on maailmahariduse valdkonnas nii riigi partneri kui ka vabaühenduste katusorganisatsioonina tegutsev Arengukoostöö Ümarlaud koostanud soovitusel, et arendada maailmahariduse valdkonda ja parandada Eesti elanike teadlikkust maailmaharidusest.

- 1** Küsitluse tulemustest ilmneb vajadus, et riik peaks jätkama maailmaharidust ja kohalikku teavitust toetava tähelepanu suurendamist ja rahastust. Soovitame koostöös maailmaharidusega tegelevate organisatsioonidega suurendada teavitustegevuste mahtu ühiskondliku teadlikkuse parandamiseks, hõlmates erineva emakeelega inimesi kõigist vanusegruppidest ja elualadelt.
- 2** Teadlikkuse parandamine maailmahariduse teemadel eeldab maailmahariduse osakaalu suurendamist ja kvaliteedi parandamist kõigis

haridusastmetes ja formaatides (nii formaalses kui ka mitteformaalses hariduses), ning kättesaadavust elukestva õppe raamistikus. Selleks, et tagada maailmahariduse kvaliteeti ja kättesaadavust, soovitame riikliku ja ühtse maailmahariduse visiooni loomise ning kaasava ja sidusa maailmahariduse platvormiga kindlasti edasi minna.

- 3** Soovitame juhtivpartneril võtta riikliku ja ühtse visiooni loomise kõigis staadiumites aluseks Global Education Network Europe'i Eestis tehtud maailmahariduse valdkonna analüüsi [raporti](#) ja selles esitatud konkreetsed soovitusel.
- 4** Soovitame hoida või suurendada võetud kohustusi kliimapöörde ja põlevkivi ülemineku puhul olenemata majanduslikest arengutest ning kaasata kliimaprotsessidesse ka kolmanda sektori kliima- ja keskkonnaeksperte.